

WYDARZENIA

Inauguracja CKWS

3 czerwca swoją oficjalną działalność zainauguowało Centrum Konserwacji Wraków Statków wraz Magazynem Studyjnym w Tczewie – najnowszy obiekt NMM. Uroczystość była zwieńczeniem dwupółletniego projektu na kwotę ponad 22 milionów złotych. Fundusze na inwestycję w 85 proc. pochodziły z Norweskiego Mechanizmu Finansowego, a w 15 proc. z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego. W uroczystym otwarciu wzięło udział ponad 150 gości. Swoją obecnością zaszczylił nas ambasador Królestwa Norwegii w Polsce – Karsten Klepsvik, MKiDN reprezentowała Karolina Tylus-Sowa, zastępca dyrektora Departamentu Funduszy Europejskich. Przybyli także wojewoda pomorski – Dariusz Drelich, prezydent Miasta Tczewa – Mirosław Pobłocki oraz przedstawiciele stowarzyszeń, uczelni wyższych i instytucji współpracujących z NMM, w tym goście z Norwegii: Hakon Halgrimsen, przedstawiciel Norweskiego Dyrektoriatu do Spraw Dziedzictwa Kulturowego, Espen Wæhle, Monika Hovdan i Pål Thome z Norweskiego Muzeum Morskiego w Oslo, Harald Hamre z Muzeum Stavanger oraz Inger Marie Egenberg z Muzeum Archeologii w Stavanger. Jego ekscelencja ksiądz biskup profesor dr hab. Marcin Hintz, reprezentujący Kościół Ewangelicko-Augsburski oraz ksiądz infułat Stanisław Grunt pobłogosławili i poświęcili nowy obiekt.

Centrum Konserwacji Wraków Statków swoją formą łączy historyczny, przemysłowy kontekst sąsiednich XIX-wiecznych budynków z nowoczesną architekturą. Zaprojektowane zostało przez architektów z FORMA architektki Sp. z o.o., pod kierownictwem pani Aleksandry Wojtczak-Duch. Wykonawcą inwestycji była firma Skanska SA. Budynek stanowią dwie przenikające się bryły, które swoim kształtem odzwierciedlają wewnętrzny podział na dwie podstawowe części: Pracownię Konserwacji i Magazyn Studyjny, połączone ze sobą poprzez pion komunikacyjny i nieliczne biura. Budynek zaprojektowany i wykonany został z poszanowaniem środowiska naturalnego: sprzyjał temu dobór odpowiednich materiałów oraz zastosowanie odnawialnych źródeł energii, w tym układu elastycznych ogniw fotowoltaicznych na dachu.

Goście zwracali uwagę na nowoczesność i świetne wyposażenie tczewskiego obiektu. CKWS oferuje bardzo dobre warunki pracy dla naszego zespołu konserwatorskiego i sprzęt na najwyższym europejskim poziomie, np. system wanien do konserwacji drewna pochodzącego z badań podwodnych, pracownię rentgenowską, skaner do modelowania 3D czy spektrofotometr. Innowacyjnym rozwiązaniem jest połączenie przestrzeni przeznaczonych do konserwacji zabytków z magazynem stu-

dyjnym, czyli magazynem zbiorów przystosowanym do zwiedzania. Budynek zaprojektowano tak, by zwiedzający mogli zarówno oglądać unikatowe zbiory, jak i uczestniczyć w życiu instytucji, obserwując proces konserwacji zabytków. Ekspozycje w magazynie CKWS będą systematycznie uzupełniane – obecnie jest to kolekcja kajaków, przykłady z kolekcji łodzi ludowych z całego świata oraz elementy konstrukcyjne wraków, w tym pochodzącego z początku XV wieku Miedziowca. Możliwość ekspozycji po latach przebywania w magazynach zyskały trzy zabytkowe, wyremontowane ostatnio jachty: „Opty”, „Dal” i „Kumka IV”. Przygotowano też edukacyjne stanowiska interaktywne i prezentacje wykorzystujące technologię rozszerzonej rzeczywistości.

Uroczyste przecięcie wstęgi. Od lewej: ambasador Królestwa Norwegii Karsten Klepsvik, prezydent Tczewa Mirosław Pobłocki, reprezentująca MKiDN Karolina Tylus-Sowa, projektantka budynku Aleksandra Wojtczak-Duch, dyrektor NMM dr Jerzy Litwin i zastępca dyrektora NMM Szymon Kulas. Fot. Bernadeta Galus

Wystawa w Bratysławie

2 czerwca w Muzeum Transportu w Bratysławie otwarto przygotowane we współpracy z Ambasadą RP dwie wystawy posterowe, poświęcone historycznym portom i statkom Bałtyku. Jest to wymierny efekt kooperacji między słowackim Muzeum Transportu a NMM, realizowanej w ramach zapoczątkowanego w 2014 r. projektu Europejska Sieć Muzeów Rzecznych. Autorami obu wystaw są członkowie Grupy Roboczej ds. Nadmorskiego Dziedzictwa Kulturowego, działającej pod auspicjami ministrów kultury krajów nadbałtyckich (polskim przedstawicielem w grupie jest dr Robert Domżał, kierownik Działu Historii Budownictwa Okrętowego NMM). Pierwotne angielskojęzyczne postery zostały przeprojektowane tak, by znalazły się na nich dwie wersje językowe: słowacka i angielska. Ciesząc się zainteresowaniem zwiedzających wystawom towarzyszy film promujący NMM, zrealizowany z okazji 50-lecia naszej instytucji.

Inauguracja Centrum Konserwacji Wraków Statków w Tczewie. Fot. Bernadeta Galus

Otwarcie ekspozycji w Muzeum Transportu. Pośrodku ambasador RP na Słowacji Leszek Soczewica i dyrektor Muzeum Transportu Ernest Huska. Fot. z archiwum Muzeum Transportu w Bratysławie

XXIII wystawa modeli na „Darze Pomorza”

Dwudziesta trzecia odsłona cyklicznych wystaw modeli statków i okrętów prezentowanych na statku-muzeum „Dar Pomorza” w Gdyni zorganizowana została w tym roku we współpracy NMM i Wydawnictwa JSC z Gdańska. Wystawa odbywa się w terminie 15 czerwca – 31 sierpnia w sali III wachty. Na wystawie przedstawiono 41 modeli statków i okrętów wykonanych z gotowych wycinanek kartonowych Wydawnictwa JSC z Gdańska. Na uwagę zasługują modele statków pasażerskich (m.in. „Titanic”, „Normandie”, „Queen Mary”, „Batory”, „Stefan Batory”) i modele okrętów wojennych z II wojny światowej. Wydawnictwo JSC z Gdańska powstało w 1991 r. Do końca 2015 r. opublikowało w specjalnych zeszytach 241 modeli statków i okrętów, 43 modele budowli oraz 16 modeli samolotów.

Muzealne laury i odznaczenia

Po raz siódmy przyznany został „Laur Muzeum Morskiego” – honorowa nagroda ustanowiona przez Towarzystwo Przyjaciół NMM dla pracowników Muzeum wyróżniających się w pracy naukowej, wystawienniczej i organizacyjnej. W tym roku nagrody otrzymały: w pionie naukowo-merytorycznym Irena Rodzik i Brygida Sonnack, a w pionie administracyjno-technicznym Katarzyna Grabowska i Zofia Jędraszewska. Kapituła postanowiła też przyznać wyróżnienie honorowe, które otrzymał Szymon Kulas, zastępca dyrektora ds. administracyjno-technicznych. Laudację odczytał Mirosław Brucki, a wyróżnienia podczas walnego zebrania Towarzystwa wręczyli prezes TP NMM dr Fryderyk Tomala, pomysłodawca nagrody Tomasz Czayka i dyrektor NMM dr Jerzy Litwin.

Walne zebranie było też okazją do wręczenia odznaczeń resortowych przyznanych przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Odznaki honorowe „Zasłużony dla Kultury Polskiej” otrzymali: Liliana Giełdon, dr Monika Jankiewicz-Brzostowska, Mirosław Brucki i Wiesław Urbański. Przyznano także odznaki „Za opiekę nad zabytkami” – złotą otrzymali Radosław Paternoga i Andrzej Truszkowski, a srebrną Patryk Klein, Janusz Lewandowski i Maciej Maksymowicz. Wszystkim wyróżnionym serdecznie gratulujemy.

Wyróżniony OKM

Ośrodek Kultury Morskiej otrzymał nagrodę Prezydenta Miasta Gdańska dla Najlepszej Gdańskiej Realizacji Architektonicznej 2011–2015. Wyróżnienie przyznawane jest za szczególne wartości architektoniczne dla przestrzeni publicznej. Wręczenie nagrody odbyło się 2 czerwca w siedzibie Stowarzyszenia Architektów Polskich w Gdańsku. Wyboru dokonała Kapituła Nagrody złożona z przedstawicieli Organizacji Zawodowych Architektów oraz przedstawicieli Urzędu Miejskiego, a w uzasadnieniu czytamy: „Dzięki OKM Gdańsk wzbogacił się o budynek bardzo nowoczesny i zarazem tradycyjny, godzący wzorcowo nowoczesne projektowanie z przywiązaniem do historycznej architektury miasta”. Projekt Ośrodka Kultury Morskiej jest dziełem pana Mirosława Frąszczaka, natomiast wykonawcą była firma POLAQUA Sp. z o.o. Nagrodzono też cztery inne realizacje architektoniczne, a nagrodę specjalną otrzymało Europejskie Centrum Solidarności.

Wystawa na falach

Między 15 a 17 czerwca gościł w Gdańsku norweski statek „Gamle Oksøy”. Jego wizyta związana jest z projektem Baltic Voyage 2016, mającym na celu promocję i ochronę dziedzictwa kulturowego regionu Morza Bałtyckiego. Dawny mały zbiornikowiec podróżuje wokół Bałtyku, odwiedzając porty Polski, Litwy, Łotwy, Estonii, Finlandii, Szwecji i Danii. Armatorem jednostki i liderem projektu jest Muzeum Latarni Lindesnes, które otrzymało na ten cel wsparcie finansowe z Norweskiej Rady Sztuki, natomiast partnerami są NMM i Towarzystwo Przyjaciół NMM. Na pokładzie statku zobaczyć można cztery wystawy multimedialne, które opowiadają o bałtyckich latarniach, zabytkowych statkach, historycznych portach oraz o rybołówstwie śledziowym. Zostały

one przygotowane przez Grupę Roboczą ds. Nadmorskiego Dziedzictwa Kulturowego Krajów Bałtyckich. Podczas pobytu „Gamle Oksøy” w Gdańsku odbyła się premiera pierwszego polskiego filmu o dwóch latarniach morskich w Rozewiu, który powstał z inicjatywy Towarzystwa Przyjaciół NMM. Norweski statek promuje też bezpłatną platformę internetową – coastlight.net, na której prezentowane są filmy i zdjęcia poświęcone zagadnieniom morskiego dziedzictwa kulturowego.

EDUKACJA

Rodziny na żaglowcu

Ostatnie przed wakacjami spotkanie z cyklu „Program dla rodzin” odbyło się 12 czerwca na statku-muzeum „Dar Pomorza”. Rodziny wspólnie rozwiązywały zagadki związane z historią i budową statku, nadawały zakodowane informacje i szukały ukrytych wskazówek. Nasi goście brali udział w quizie wiedzy o zwyczajach marynarskich oraz w zabawach o tematyce żeglarskiej. Na końcu składaliśmy szantę, którą wspólnie odśpiewaliśmy.

Fizyka i chemia w muzeum

22 czerwca odbyły się warsztaty fizyczno-chemiczne, przeprowadzone przez dr Weronikę Pelc-Garską z Działu Edukacji oraz Agatę Martinę i dr Katarzynę Schaefer z Działu Konserwacji Muzealiów NMM. W zajęciach uczestniczyli uczniowie Samorządowego Gimnazjum w Bolszewie. Wykonując eksperymenty chemiczno-fizyczne, zapoznali się z wyzwaniem w pracy konserwatora oraz nurka. W części chemicznej natomiast poznali m.in. metody wykorzystywane w konserwacji drewna, zagadnienia związane z pH roztworu oraz zasadę działania ochrony protektorowej statków. Uczestnicy zajęć mieli również możliwość zobaczenia Działu Konserwacji Muzealiów „od kuchni” pod czujnym okiem Ireny Jagielskiej.

NASI PRZYJACIELE

Walne Zebranie TP NMM

Członkowie Towarzystwa Przyjaciół NMM spotkali się 15 czerwca na walnym zebraniu, połączonym z wyborem nowych władz. Rozpoczęto od występu Sopockiego Chóru Kameralnego Continuo, który zaprezentował pieśni Feliksa Nowowiejskiego, w tym hymn „Baltia” ze słowami Jana Kasprowicza (imię tego poety TP NMM pragnie nadać latarni Rozewie II). Następnie przystąpiono do przekazania wyróżnień. Przedstawiciel Wojewody Pomorskiego pan Dariusz Chmielewski uhonorował pracowników Lotos Petrobaltic – za współpracę przy wydobywaniu wraku samolotu Douglas – oraz NMM odznakami przyznawanymi przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Wręczono także Laur Muzeum Morskiego (piszemy o tym w osobnej nocie) oraz medale *Przyjacielowi NMM* – otrzymali je Maria Józefowicz, Roman Kolicki, Romuald Sieradzki i kpt. ż.w. Tadeusz Wierzbicki.

W głównej części zebrania prezes TP NMM dr Fryderyk Tomala zapoznał zebranych ze sprawozdaniami: merytorycznym i finansowym za rok 2015 oraz, oddzielnie, za okres 2012-2015. Praca Zarządu na rzecz rozbudowy Blizarium Rozewskiego, starania o uatrakcyjnienie zwiedzania latarni morskich – co zaowocowało frekwencją przewyższającą milion osób rocznie oraz organizacja spotkań, obchodów i wycieczek zostały bardzo pozytywnie ocenione przez członków Towarzystwa. Nie tylko udzielili oni absolutorium dotychczasowemu Zarządowi, ale też wybrali na kolejną trzyletnią kadencję w niezmiennym składzie: prezes – dr Fryderyk Tomala, członkowie Zarządu – Teresa Boguszevska, Lucjan Boroś, Apoloniusz Łysejko i Robert Witkowski, Komisja Rewizyjna – Tomasz Czayka, Irena Pawlukiewicz i Wojciech Ronowski. Wśród 9 postulatów zgłoszonych w trakcie zebrania znalazły się m.in.: wsparcie starań NMM o budowę przy Spichlerzach na Ołowiance hali ekspozycyjnej urządzeń okrętowych oraz poparcie Stowarzyszenia Wspierania Techniki Polskiej w dziele ratowania zagrożonego likwidacją Muzeum Techniki i Przemysłu w Warszawie.